

Makó Város Önkormányzata

TOP Plusz Városfejlesztési Programterv

2022-2027

4. verzió

Cím	Makó Város TOP Plusz Városfejlesztési Programterve
Verzió	3.0
Közygylési határozat száma és dátuma	180/2024. (VIII.28.) MÖKT h. Fenntartható Városfejlesztési stratégia – TOP PLUSZ Városfejlesztési Programterv 3. sz. módosítása 2024.08.28
Finanszírozó operatív program:	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP_Plusz)
Érintett földrajzi terület:	Makó város közigazgatási területe

FVS felelős szervezet:	Makó Város Önkormányzata
FVS felelős szervezet kapcsolattartó:	Barna Gábor irodavezető email: marketing@mako.hu ; telefon: +36 20 503 8590
FVS felelős szervezet címe:	6900 Makó, Széchenyi tér 22.

Makó, 2024. augusztus 28.

Tartalomjegyzék

Táblázatok jegyzéke.....	2
0. Verziókövetés	3
1. Stratégiai beágyazottság	4
2. A beruházások, akciók összesítő bemutatása	6
3. Konkrét beruházások.....	12
4. Ütemezés	18
5. Indikátor vállalások	22
6. Mellékletek	25
6.1. Vármegyei önkormányzat bevonása	25
6.2. Kiválasztási kritériumok, döntéshozatal	25

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: FVS stratégiai célmátrix.....	4
2. táblázat: FVS területi célmátrix - városrészi összefüggések.....	5
3. táblázat: Az FVS beavatkozási rendszere	6
4. táblázat FVS-TOP Plusz kapcsolat.....	8
5. táblázat: Projekttábla - 1. prioritási tengely.....	12
6. táblázat: Projekttábla - 2. prioritási tengely.....	14
7. táblázat: Projekttábla - 3. prioritási tengely, ESZA+	15
8. táblázat: Projekttábla - 3. prioritási tengely, ERFA.....	16
9. táblázat: Projekttábla - 6. prioritási tengely.....	16
10. táblázat: Bruttó forrásigény (Ft) összefoglaló	17
11. táblázat: Támogatási kérelmek benyújtásának tervezett ütemezése és ezek becsült nettó támogatási igénye (millió Ft).....	20
12. táblázat: Indikátor vállalások.....	22
13. táblázat: Értékelési szempontok	26

0. Verziókövetés

1.0 verzió: Készült az FVS-készítéssel párhuzamosan, lezárva 2022 augusztusában.

2.0 verzió: Frissítve a Miniszterelnökség Területfejlesztési Operatív Programok Irányító Hatóság által előírt, megújult iránymutatásoknak és sablonnak, a jóváhagyott TOP Plusz és a tervezett térségi projektek tartalmának aktualizálását követően.

1. Stratégiai beágyazottság

1. táblázat: FVS stratégiai célmátrix

Stratégiai célok	S1. VONZÓBB MAKÓ – A város vonzerejének és imázsának erősödése a hármashatár menti pozíció jobb kihasználásával	S2. ÉLHETŐBB, MEGTARTÓBB MAKÓ - A makóiak életminőségének, városi kötődésének és közösségi összetartásának javulása	S3. VERSENYKÉPESEBB MAKÓ - A város gazdasági potenciáljának és innovációs készségének erősödése	S4. ZÖLDEBB MAKÓ - Az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásainak mérséklése, a város klímatudatos, fenntartható zöldítése
Tematikus célok	S1/T1. A város minőségi turisztikai, szabadidős és kulturális attrakcióinak bővülése; hatékony és kreatív városmarketing	S2/T1. A városi humán közszolgáltatások minőségének javulása, infrastrukturális és tartalmi megújulása	S3/T1. Élénkebb városi gazdaság: a helyi gazdasági infrastruktúra és üzleti szolgáltatások megerősödése, innovációs és alkalmazkodó képességének javulása	S4/T1. A megújuló energiák szerepének és arányának növelése a városi közcélú fejlesztéseknél
	S1/T2. A fejlődő gyógyturizmust kiszolgáló minőségi turisztikai szálláshelyek és színvonalas vendéglátói kapacitások bővülése	S2/T2. A város kulturális, közösségi, szabadidős, sport programkínálatának bővülése, intergenerációs és családbarát fókusszal	S3/T2. A minőségi foglalkoztatás szintjének növelése az iparban és a szolgáltatásokban, a képzett helyi lakosság, főként a fiatalok helyben tartása érdekében	S4/T2. A települési épített környezet és közlekedés klímatudatos fejlődése és fenntartható üzemeltetése
	S1/T3. A sport és rekreációs célú területek fejlődése, szolgáltatási kínálat-bővülése	S2/T3. A helyi kötődés, a kulturális-közösségi hagyomány- és értékörzés fenntartása, a közösségi élet erősödése	S3/T3. A helyi mezőgazdaság és az agrárfeldolgozóipar innovatív fejlődése	S4/T3. A városi zöld (zöldterületek, zöldfelületek) és kék (vízgazdálkodás) infrastruktúra minőségi, klímatudatos fejlődése
	S1/T4. Rendezett, szép és megújuló városi épített és zöld környezet fenntartható bővülése	S2/T4. A sérülékeny társadalmi csoportok leszakadásának megelőzése, integrációjának elősegítése, életviteli tudatosságuk fejlődése	S3/T4. A helyi gazdaság igényeire rugalmasabban reagáló, korszerű városi oktatási-képzési kínálat, felsőfokú képzés meghonosítása	
		S2/T5. A digitalizáció (IKT) növelése a közszolgáltatásokban		
Horizontális célok	H1. ESÉLYEGYENLŐSÉG – A társadalmi kirekesztés elleni küzdelem, az alapvető közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása	H2. DIGITALIZÁCIÓ – A digitalizációs szint javulása, növekedése a város és közintézményei működésében, valamint a helyi vállalkozások és a lakosság körében egyaránt	H3. REZILIENCIA – A helyi társadalom ellenállóképességének erősödése, felkészülés a globális és regionális gazdasági, társadalmi, környezeti válságjelenségekre	

2. táblázat: FVS területi célmátrix - városrészi összefüggések

Stratégiai célok	Tematikus célok	Városrészek								
		Városközpont	Vertán	Újváros	Honvéd	Gerizdes	Bajcsy-Ráday	Iparterület	Maros-parti üdülőterület	Külterület-Rákos
S1.	S1./T1.	++							++	
	S1./T2.	++							+	
	S1./T3.	+					++		++	
	S1./T4.	++								
S2.	S2./T1.	++	+	+	+	+	+	+	+	+
	S2./T2.	++	+	+	++	+	+			+
	S2./T3.	++	+	+	+	+	+			+
	S2./T4.	+	+	+	++	+	+			+
	S2./T5.	++	+	+	++	+	+	+	+	+
S3.	S3./T1.	++								
	S3./T2.	+								
	S3./T3.							++		++
	S3./T4.	++								
S4.	S4./T1.	++	+	+	++	+	++	+	+	+
	S4./T2.	++	+	+	+	+	+		++	+
	S4./T3.	++	++		++	++				++

Jelmagyarázat: erős kapcsolódás: ++; gyengébb kapcsolódás: +; üres rubrika: nincs kapcsolódás, nem érintett az adott városrész

2. A beruházások, akciók összesítő bemutatása

3. táblázat: Az FVS beavatkozási rendszere

PRIORITÁSOK						
1. A város térségi pozíciójának, vonzerejének és imázsának erősítése	2. A népességmegtartó képesség erősítését elősegítő, életminőségjavító szolgáltatások fejlesztése	3. A városi versenyképesség javítása		4. A városi és természeti környezet fenntartható, klímavédelmet és érték-megőrzést támogató fejlesztése, zöldítése		
INTÉZKEDÉSEK						
1.1. Turisztikai attrakciók, szolgáltatások és kapacitások fejlesztése	2.1. Színvonalas települési köz-célú, kiszolgáló és kényelmi szolgáltatások infrastrukturális, fenntartható biztosítása	2.2. Társadalmi-közösségi megújulást, integrációt és kohéziót támogató intézkedések	3.1. Gazdasági: ipari és agrár infrastruktúra fejlesztése	3.2. Foglalkoztatás minőségének javítása	4.1. A települési épített és természetes környezet minőségi, klímataudatos fejlesztése és fenntartható üzemeltetése	4.2. Fenntartható közlekedésfejlesztés
BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK						
1.1.1. Turisztikai, szabadidős és kulturális attrakciók fejlesztése, kínálat-bővítése, városmarketing erősítése	2.1.1. Humán közszolgáltatások fenntartható infrastrukturális fejlesztése, minőségjavítása	2.2.1. A helyi kötés, összetartást, közösségfejlesztést szolgáló, intergenerációs és családbarát programok megvalósítása	3.1.1. A helyi gazdasági infrastruktúra és üzleti szolgáltatások megerősítése, alkalmazkodóképességének javítása gazdaságélénkítő beavatkozásokkal	3.2.1. A minőségi foglalkoztatás városi szintjének javítása az iparban és a szolgáltatásokban	4.1.1. A település vízgazdálkodási rendszerének klímataudatos fejlesztése: a vízmegtartó, vízvezető, - és tárolórendszerek infrastrukturális és működési szempontú megújításával	4.2.1. A gyalogos, kerékpáros és gépjármű-közlekedés hálózatos rendszerének korszerűsítése, továbbfejlesztése, kiegészítő infrastruktúrák létrehozása
1.1.2. Minőségi turisztikai szolgáltatásfejlesztés: színvonalas szálláshely és vendéglátói kapacitások bővítése a gyógyfürdőfejlesztéssel párhuzamosan	2.1.2. Közösségi, kulturális és sportolási szolgáltatások infrastrukturális fejlesztése, minőségjavítása	2.2.2. Lakossági tudatosságot (egészség, életvezetés, környezet, klíma, IKT stb.)	3.1.2. A helyi mezőgazdaság és az agrárfeldolgozóipar innovatív fejlesztése	3.2.2. Rugalmasabb, piacképes, teljes spektrumú városi oktatási-	4.1.2. A városi épített környezet és közművek energiatudatos infrastrukturális fej-	4.2.2. Kerékpárosbarát és közlekedésbiztonsági fejlesztések, akadálymentesítés megvalósítása

		erősítő, szemléletformáló programok megvalósítása		képzési kínálat biztosítása alapfoktól a felsőfokig	lesztése és fenntartható üzemeltetése	
1.1.3. Sport és rekreációs célú területek, aktív turizmus fejlesztése – a Marosparton kiemelten	2.1.3. A digitalizációs szint növelése a városi közszolgáltatásokban, ITK és okos települési fejlesztések megvalósítása	2.2.3. A sérülékeny társadalmi csoportok leszakadásának megelőző, integrációjának elősegítő programok megvalósítása			4.1.3. A települési zöldinfrastruktúra klímatudatos fejlesztése: közhasználatú zöldterületek és zöldfelületek lakosság- és látogatóbarát rekonstrukciója, kialakítása, fenntartásuk biztosítása, kiegészítő infrastrukturális beruházások megvalósítása	
		2.2.4. A városi kulturális, közösségi, szabadidős és sport programkínálat bővítése			4.1.4. Hulladékkezelési és kármentesítési beavatkozások	
					4.1.5. Városi (lakossági, intézményi) klímatudatosságot megalapozó, erősítő tartalmi fejlesztések, szemléletformáló programok megvalósítása	

4. táblázat FVS-TOP Plusz kapcsolat

		Top prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			Top prioritás 6			
FVS Intézkedés	FVS Beavatkozás	vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntartható közlekedés	hulladékkezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városrehabilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődék, óvodai intézmények	köznevelés	egészségügyi és szociális infrastruktúra	gazdaságfejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló, térségi léptékű aktív turizmus
1.1. Turisztikai attrakciók, szolgáltatások és kapacitások fejlesztése	1.1.1. Turisztikai, szabadidős és kulturális attrakciók fejlesztése, kínálat-bővítése, városmarketing erősítése																		1 hálózatos	1 hálózatos
	1.1.2. Minőségi turisztikai szolgáltatás-fejlesztés: színvonalas szálláshely és vendéglátói kapacitások bővítése a gyógyfürdőfejlesztéssel párhuzamosan																			
	1.1.3. Sport és rekreációs célú területek, aktív turizmus fejlesztése – a Maros-parton kiemelten																		1 hálózatos	1 hálózatos
2.1. Színvonalas települési közcélú, kiszolgáló és kényelmi szolgáltatások infrastrukturális, fenntartható biztosítása	2.1.1. Humán közszolgáltatások fenntartható infrastrukturális fejlesztése, minőségjavítása													3 hálózatos	1 hálózatos					
	2.1.2. Közösségi, kulturális és sportolási szolgáltatások infrastrukturális fejlesztése, minőségjavítása																			
	2.1.3. A digitalizációs szint növelése a városi közszolgáltatásokban, ITK és okos települési fejlesztések megvalósítása																			
2.2. Társadalmi-közösségi megújulást, integrációt és kohéziót	2.2.1. A helyi kötődés, összetartást, közösségfejlesztést szolgáló, intergenerációs és családbarát programok megvalósítása												1 hálózatos	2 hálózatos						

		Top prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			Top prioritás 6				
FVS Intézkedés	FVS Beavatkozás	vízgazdálkodás	zöld-infrastruktúra	fenn-tartható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városrehabilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődék, óvodai intézmények	köznevelés	egészségügyi és szociális infrastruktúra	gazdaságfejlesztés	közüti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megye-határon átnyúló, térségi léptékű aktív turizmus	
támogató intézkedések	2.2.2. Lakossági tudatosságot (egészség, életvezetés, környezet, klíma, IKT stb.) erősítő, szemléletformáló programok megvalósítása											1 hálózatos	1 hálózatos								
	2.2.3. A sérülékeny társadalmi csoportok leszakadásának megelőző, integrációjának elősegítő programok megvalósítása											1 hálózatos	1 hálózatos								
	2.2.4. A városi kulturális, közösségi, szabadidős és sport programkínálat bővítése											1 hálózatos	2 hálózatos								
3.1. Gazdasági: ipari és agrár infrastruktúra fejlesztése	3.1.1. A helyi gazdasági infrastruktúra és üzleti szolgáltatások megerősítése, alkalmazkodóképességének javítása gazdaságélénkítő beavatkozásokkal																				
	3.1.2. A helyi mezőgazdaság és az agrárfeldolgozóipar innovatív fejlesztése																				
3.2. Foglalkoztatás minőségének javítása	3.2.1. A minőségi foglalkoztatás városi szintjének javítása az iparban és a szolgáltatásokban																				
	3.2.2. Rugalmasabb, piacképes, teljes spektrumú városi oktatási-képzési kínálat biztosítása alaptól a felsőfokig																				

		Top prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			Top prioritás 6				
FVS Intézkedés	FVS Beavatkozás	vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntartható közlekedés	hulladékkezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városrehabilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődék, óvodai intézmények	köznevelés	egészségügyi és szociális infrastruktúra	gazdaságfejlesztés	közüti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló, térségi léptékű aktív turizmus	
4.1. A települési épített és természetes környezet minőségi, klímatudatos fejlesztése és fenntartható üzemeltetése	4.1.1. A település vízgazdálkodási rendszerének klímatudatos fejlesztése: a vízmegtartó, vízvezető, vízviszatarató, - és tárolórendszerek infrastrukturális és működési szempontú megújításával	1 hálózatos																			
	4.1.2. A városi épített környezet és közművek energiatudatos infrastrukturális fejlesztése és fenntartható üzemeltetése								2 hálózatos												
	4.1.3. A települési zöldinfrastruktúra klímatudatos fejlesztése: közhasználatú zöldterületek és zöldfelületek lakosság- és látogatóbarát rekonstrukciója, kialakítása, fenntartásuk biztosítása, kiegészítő infrastrukturális beruházások megvalósítása		1 hálózatos																		
	4.1.4. Hulladékkezelési és kármentesítési beavatkozások																				

		Top prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			Top prioritás 6			
FVS Intézkedés	FVS Beavatkozás	vízgazdálkodás	zöld-infrastruktúra	fenntartható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városrehabilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődék, óvodai intézmények	köznevelés	egészségügyi és szociális infrastruktúra	gazdaságfejlesztés	közüti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megye-határon átnyúló, térségi léptékű aktív turizmus
	4.1.5. Városi (lakossági, intézményi) klímaturtudatosságot megalapozó, erősítő tartalmi fejlesztések, szemléletformáló programok megvalósítása																			
4.2. Fenntartható közlekedésfejlesztés	4.2.1. A gyalogos, kerékpáros és gépjármű-közlekedés hálózatos rendszerének korszerűsítése, továbbfejlesztése, kiegészítő infrastruktúrák létrehozása			3 hálózatos														1 hálózatos		
	4.2.2. Kerékpárosbarát és közlekedésbiztonsági fejlesztések, akadálymentesítés megvalósítása			2 hálózatos																

3. Konkrét beruházások

5. táblázat: Projektábra - 1. prioritási tengely

	Projekt kódja	Projekt címe	FVS kód	Stratégiai célhoz/ részcélnél való illeszkedés	Helyszín	Bruttó forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 1.	P1.1	Városi vízgazdálkodási és -kezelési fejlesztések megvalósítása – Nagyér-csatorna rekonstrukciója, záportározója és a hozzá kapcsolódó létesítményei	H/10	S4/T2; S4/T3	Makó	2 986 282 962	Makó Város Önkormányzata	egyedi	Ár-/belvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság (fő)	10.000
	P1.2	Kerékpárút kialakítása Maros-part érintésével	H/18	S1/T3; S2/T2; S4/T2	Makó	1 127 049 949	Makó Város Önkormányzata	egyedi	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra (km)	5,8
	P1.3	Belterületi zöldinfrastruktúra fejlesztése (Petőfi park, Kálvin tér)	H/16	S1/T1; S1/T4; S4/T3	Makó	264 992 890	Makó Város Önkormányzata	egyedi	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra (ha)	2,9
	P1.4	Járda- és úthálózat megújítása belterületen	H/19	S1/T4	Makó	450 000 000	Makó Város Önkormányzata	egyedi	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T (km)	3
	P1.4	Járda- és úthálózat megújítása belterületen	H/19	S1/T4	Makó	450 000 000	Makó Város Önkormányzata	egyedi	Épített/felújított járda (m ²)	10.000
P1.5	Makó Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának kidolgozása	–	S1, S2, S3, S4	Makó	80 000 000	Makó Város Önkormányzata	egyedi	Az integrált területfejlesztési stratégiák keretébe tartozó projektek által érintett lakosság (fő)	22.289	
								Támogatott integrált területfejlesztési stratégiák	1	

	Projekt kódja	Projekt címe	FVS kód	Stratégiai célhoz/ részcélnél való illeszkedés	Helyszín	Bruttó forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Kereten túli, tartalék projektek		Az Ügyvédek háza irodaház rekonstrukció	E/5	S3/T1	Makó	900 000 000	Makó Város Önkormányzata	egyedi	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma	1
		Illegális hulladéklerakóhelyek felszámolása	H/20	S1/T4; S4/T3	Makó	50 000 000	Makó Város Önkormányzata	egyedi	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra (ha)	4
		Bűnmegelőzési kamerarendszer fejlesztése Makó város területén	H/9	S2/T1	Makó	50 000 000 ¹	Makó Város Önkormányzata	egyedi	Korszerűsített/létesített térfigyelő kamerák száma (db)	111
		Kerékpárút kialakítása 1. (Makó-Földéák)	H/17	S1/T3; S2/T2; S4/T2	Makó	904 000 000	Makó Város Önkormányzata	konzorcium	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra (km)	4,5
		Prioritás forráskerete (nem módosítható)				4 908 325 801				
		Elsődleges projektek teljes forrásigénye				4 908 325 801				
		Tartalék projektek összes forrásigénye				1 904 000 000				

¹ Önállóan nem támogatható tevékenység/projektem.

6. táblázat: Projekttábla - 2. prioritási tengely

	Projekt kódja	Projekt címe	FVS kód	Stratégiai célhoz/ részcélnél való illeszkedés	Helyszín	Bruttó forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 2.	P2.1	A József Attila Múzeum energetikai felújítása	H/11	S4/T1; S4/T2	Makó	440 000 000	Makó Város Önkormányzata	egyedi	Jobb energiahatékonyságú középületek (m ²)	1.200
									Becsült üvegházhatású gázkibocsátás-csökkenés (CO2t/év)	147
	P2.2	Makói Városháza energetikai felújítása 1. ütem	H/12	S4/T1; S4/T2	Makó	843 926 210	Makó Város Önkormányzata	egyedi	Jobb energiahatékonyságú középületek (m ²)	600
									Becsült üvegházhatású gázkibocsátás-csökkenés (CO2t/év)	242
Kereten túli, tartalék projektek		Az ENI központjának épületenergetikai felújítása	H/13	S4/T1; S4/T2	Makó	90 010 000	Makó Város Önkormányzata	egyedi	Jobb energiahatékonyságú középületek (m ²)	300
									Becsült üvegházhatású gázkibocsátás-csökkenés (CO2t/év)	31
		Prioritás forráskerete (nem módosítható)				1 283 926 210				
		Elsődleges projektek teljes forrásigénye				1 283 926 210				
		Tartalék projektek összes forrásigénye				90 010 000				

7. táblázat: Projekttábla - 3. prioritási tengely, ESZA+

	Projekt kódja	Projekt címe	FVS kód	Stratégiai célhoz/ részcéllhez való illeszkedés	Helyszín	Bruttó forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 3. ESZA	P3SZ.1	Makói humán fejlesztések – szoft projektek	H/21	S2/T1; S2/T2; S2/T3; S2/T4; S2/T5	Makó	646 197 606	Makó Város Önkormányzata	konzorcium	Társadalmi akciókban résztvevők száma (fő)	2.000
	P3SZ.2	Szociális városrehabilitáció továbbfejlesztése és helyi humán fejlesztések a Honvéd városrészben	H/22	S2/T1; S2/T2; S2/T3; S2/T4; S2/T5	Makó	353 802 394	Makó Város Önkormányzata	konzorcium	Társadalmi akciókban résztvevők száma (fő)	1.427
	P3SZ.3	Helyi kötődést, összetartást, közösségfejlesztést szolgáló szoft programok megvalósítása	H/23	S2/T1; S2/T2; S2/T3; S2/T4; S2/T5	Makó	622 997 304	Makó Város Önkormányzata CLLD típusú pályázat keretében civil és sportszervezetekkel a 6.2 melléklet szerint	egyedi	Társadalmi akciókban résztvevők száma (fő)	2.000
Kereten túli, tartalék projektek		-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Prioritás forráskerete (nem módosítható)				1 622 997 304				
		Elsődleges projektek teljes forrásigénye				1 622 997 304				
		Tartalék projektek összes forrásigénye				0				

8. táblázat: Projekttábla - 3. prioritási tengely, ERFA

	Projekt kódja	Projekt címe	FVS kód	Stratégiai célhoz/ részcélnél való illeszkedés	Helyszín	Bruttó forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 3. ERFA	P3.1	A Makói József Attila Gimnázium, valamint az Erdei János Városi Sportcsarnok épületének felújítása	H/5	S2/T1; S4/T1; S4/T2	Makó	557.497.467	Makó Város Önkormányzata	egyedi	Jobb energiahatékonyságú középületek (m ²)	1.500
	P3.2	A Makói Óvoda – Kassai utcai tagintézmény korszerűsítése	H/6	S2/T1; S4/T1; S4/T2	Makó	271.223.359	Makó Város Önkormányzata	egyedi	Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói (fő)	87
									Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztály-termi kapacitása (db)	4
	P3.3	A Makói Óvoda – Kálvin téri tagintézmény épületeinek korszerűsítése	H/7 és H/8	S2/T1; S4/T1; S4/T2	Makó	586.029.859	Makó Város Önkormányzata	egyedi	Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói (fő)	223
									Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztály-termi kapacitása (db)	11
	Kereten túli, tartalék projektek		-	-	-	-	-	-	-	-
Prioritás forráskerete (nem módosítható)						1 414 750 685				
Elsődleges projektek teljes forrásigénye						1 414 750 685				
Tartalék projektek összes forrásigénye						0				

9. táblázat: Projekttábla - 6. prioritási tengely

	Projekt kódja	Projekt címe	FVS kód	Stratégiai célhoz/ részcélnél való illeszkedés	Helyszín	Bruttó forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 6.	P6.1	Többfunkciós aktív- és ökoturisztikai kiállítótér megvalósítása a Vadászház megújításával	H/1	S1/T1; S1/T3	Makó	470 000 000	Makó Város Önkormányzata	egyedi	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma	1
	P6.2	A Maros-part és a Belváros turisztikai fejlesztése	H/2	S1/T1; S1/T3; S1/T4	Makó	300 000 000	Makó Város Önkormányzata	konzorcium	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma	2
Kereten túli, tartalék projektek		Az Istók Margit ház közösségi célú megújítása	E/1	S3/T1; S2/T2; S2/T3	Makó	400 000 000	Makó Város Önkormányzata	egyedi	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma	1
		Prioritás forráskerete (nem módosítható)				770 000 000				
		Elsődleges projektek teljes forrásigénye				770 000 000				
		Tartalék projektek összes forrásigénye				400 000 000				

10. táblázat: Bruttó forrásigény (Ft) összefoglaló

Kedvezményezett	1. prioritás	2. prioritás	3. prioritás ERFA	3. prioritás ESZA	6. prioritás	ÖSSZESEN
ÖSSZESEN	4 908 325 801	1 283 926 210	1 414 750 685	1 622 997 304	770 000 000	10 000 000 000
FORRÁSKERET	4 908 325 801	1 283 926 210	1 414 750 685	1 622 997 304	770 000 000	10 000 000 000
KERETEN TÚLI, TARTALÉK PROJEKTEK ÖSSZES FORRÁSIGÉNYE	1 000 000 000	90 010 000	0	0	400 000 000	1 490 010 000

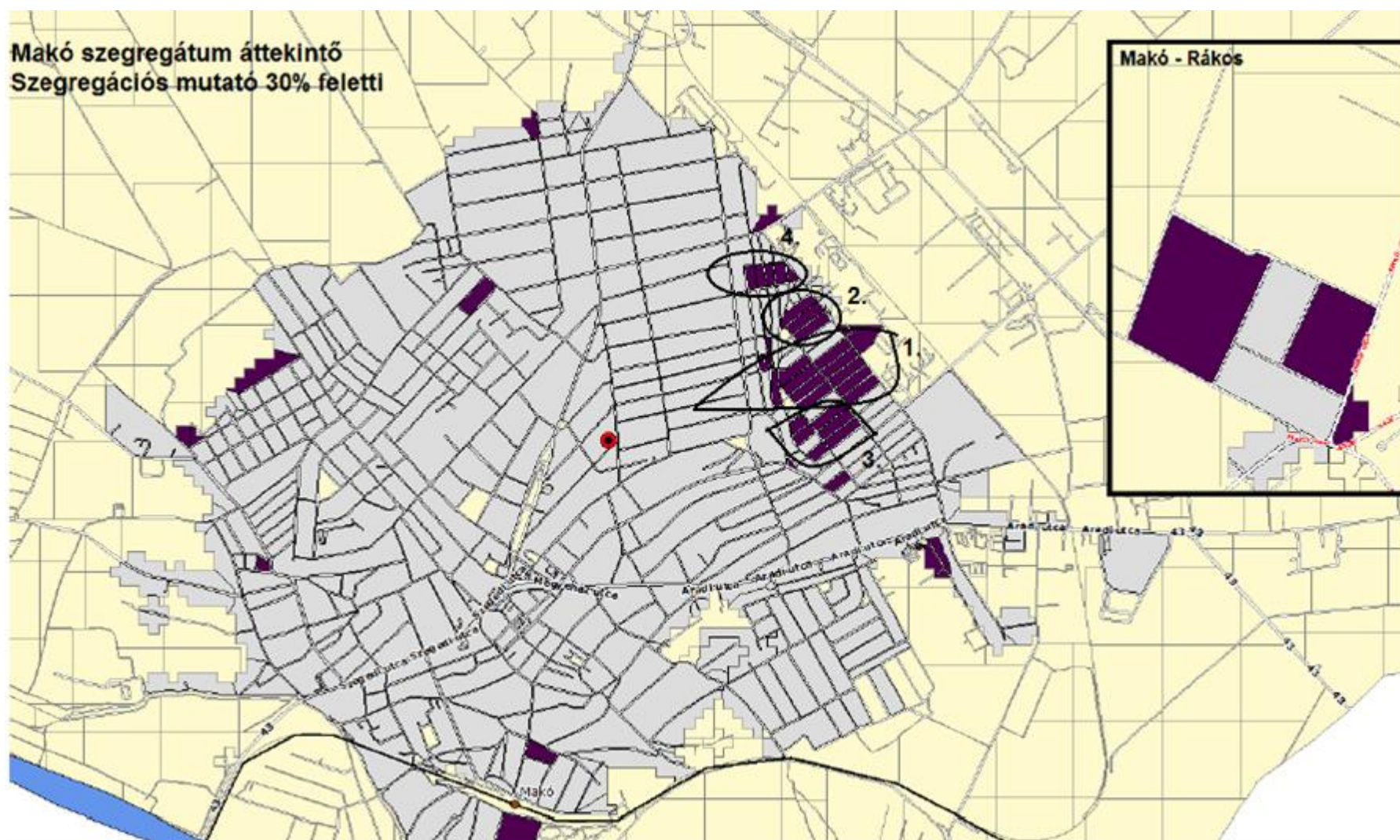
A program részeként kizárólag szociális célú városrehabilitáció megvalósítása tervezett. Ennek oka, hogy a 2011-es KSH adatok szerinti 4 db szegregátum található Makó városában, de ezek mindegyikében történt már ERFA típusú fejlesztés az előző programozási időszakban, ezért a városi és területi igények figyelembevételével kizárólag ESZA típusú szociális városrehabilitációs fejlesztések megvalósítása indokolt, célravezető.

Makó Város Önkormányzata 2023.10.31.-én befejezte a TOP-4.3.1-15-CS1-2016-00003 azonosítószámú, 879.283.532 Ft összköltségvetésű szociális városrehabilitációs projektjét „Honvéd városrészi központ építése” címmel. A projekt akcióterülete mind a 4 szegregátumot magában foglalta, és mindegyik lehatárolt terület esetében történt is helyszíni, fizikai típusú beavatkozás. A projekt fő célja a társadalmi és munkaerőpiaci hátrányok csökkentése és a szegénység újratermelődésének megállítása volt, Makó Honvéd városrészének közösségi és egyéni társadalmi integrációt támogató épített környezet megújításával.

A projekt több infrastrukturális elemet is tartalmazott, köztük útfelújításokat. A leszakadófélben lévő Honvéd városrész 11 utcája kapott kétrétegű bitumen emulziós felületi bevonatot, míg 3 utcát zúzottköves burkolattal láttak el. A projekt során 15 lakást újítottak fel teljeskörűen: ebből 14 szociális bérlakás, melybe már be is költözhettek a lakók. Emellett egy 70 m²-es szolgálati lakás is elkészült. Megvalósult egy újonnan kivitelezett közösségi ház megépítése, valamint környezetének kialakítása és parkosítása. Az épületben raktár, és épületgépészeti helyiség, vizesblokk, konyha, irodahelyiség és foglalkoztató szoba kapott helyet. Ezek mellett egy 48 m²-es közösségi tér egybenyitható fedett terrasszal is kialakításra került a létesítményben. Parkolókat alakítottak ki a ház mellett, kamerarendszert szereltek fel, elkészült egy foci- és egy strandröplabdapálya, valamint egy kültéri fitnesspark. Az itt élő gyermekek számára a legmodernebb elemekkel felszerelt játszótér lett megépítve – ezek mindegyike nagy mértékben szolgálja a szegregált területen élő lakosság mindennapjait.

A KSH által lehatárolt, egymáshoz nagyon közel elhelyezkedő szegregátumok fekvését mutatja a következő térkép. Ezek mindegyike a Honvéd városrészben található, ezzel teljes mértékben a TOP-4.3.1-15-CS1-2016-00003 projektben fejlesztésre kijelölt Honvéd akcióterület részét képezik.

1. ábra: Makó szegregátumokat bemutató térképe a 2011. évi népszámlálás adatai alapján

4. Ütemezés

11. táblázat: Támogatási kérelmek benyújtásának tervezett ütemezése és ezek becsült bruttó támogatási igénye (millió Ft)

Konstrukció	Projekt	2022				2023				2024				2025				
		1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	
TOP_Plusz-1.3.1 Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása	Makó város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája			80														
TOP_Plusz-1.3.2 Fenntartható városfejlesztés	Városi vízgazdálkodási és -kezelési fejlesztések megvalósítása – Nagyér-csatorna rekonstrukciója, záportározója és a hozzá kapcsolódó létesítményei												2 986					
	Kerékpárút kialakítása Maros-part érintésével												1 127					
	Belterületi zöldinfrastruktúra fejlesztése (Petőfi park, Kálvin tér)												320					
	Járda- és úthálózat megújítása belterületen													450				
TOP_Plusz-2.1.2 Fenntartható energiahatékonyság	A József Attila Múzeum energetikai felújítása												440					
	Makói Városháza energetikai felújítása I. ütem																	844
TOP_Plusz-3.2.1 Fenntartható humán fejlesztések	Makói humán fejlesztések – szoft projektek											600						
	Szociális városrehabilitáció továbbfejlesztése és helyi humán fejlesztések a Honvéd városrészben												354					

	Helyi kötődést, összetartást, közösségfejlesztést szolgáló szoft programok megvalósítása											622,997						
TOP_Plusz-3.4.1 Fenntartható humán infrastruktúra	A Makói József Attila Gimnázium, valamint az Erdei János Városi Sportcsarnok épületének felújítása													800				
	A Makói Óvoda – Kassai utcai tagintézmény korszerűsítése										271.223.359							
	A Makói Óvoda – Kálvin téri tagintézmény épületeinek korszerűsítése										586.029.859							
TOP_Plusz-6.2.1 Fenntartható versenyképes városfejlesztés	Többfunkciós aktív és ökoturisztikai kiállítóter létrehozása a Vadászház megújításával											470						
	A Maros-part és a Belváros turisztikai fejlesztése													440				

Makó Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának 2.4 fejezete mutatja be részletes a város irányítási és működési modelljének részleteit a 2014-2020-as pénzügyi ciklusban, majd az 5. fejezet rögzíti, hogy ez a struktúra jelenleg is használatos, és az eddig összegyűjtött tapasztalatok alapján megfelelően működik.

Makó városi és járásközponti szerepköréből együttesen adódó működési, fenntartási kötelezettségeinek eleget tesz, ezen kívül önként vállalt települési önkormányzati feladatokat is ellát – a finanszírozási lehetőségek függvényében.

A város aktuális működési modellje és gyakorlata alkalmas a külső forrásokra építkező városi fejlesztések sikeres megvalósítására, melyez a 2014-20-as ciklus makói eredményei kellően alátámasztanak. A jelenlegi irányítási és működési modell a 2022-27-es fenntartható városfejlesztési projektek/programok tervezésére és megvalósítására is működőképes.

Makói Polgármesteri Hivatal fenntartható városfejlesztésben leginkább érintett szervezeti egységeinek feladatai jellemzően összetettek. Az Innovációs és Városfejlesztési Iroda Beruházási Csoportjának, Műszaki Csoportjának és Vagyoncsoportjának, a Projekt és Városmarketing Iroda Projekt Csoportjának és Városmarketing Csoportjának, valamint a Pénzügyi Iroda Számviteli Csoportjának együttműködése hatékonyan biztosítja az összetettebb projektek humán erőforrás-igényét, kapacitásuk a forrásle hívások előkészítése és megvalósítása arányában módosítható, így a TOP_Plusz és egyéb támogató-sok ütemezett felhasználása biztosított. Emellett fontos rögzíteni, hogy nagyobb léptékű fejlesztések esetében külső szakértő cégek, szakemberek kerülnek bevonásra vállalkozási szerződéssel (pl. mérnök, tanulmányíró, kutató) a sikeres projektmegvalósítások érdekében.

5. Indikátor vállalások

12. táblázat: Indikátor vállalások

A mutató kódja	A mutató neve	Mérték-egysége	Összesített értéke	Megjegyzés
RCO74	Az integrált területfejlesztési stratégiák keretébe tartozó projektek által érintett lakosság	fő	22.289	
RCO75	Támogatott integrált területfejlesztési stratégiák	db	1	
RCO26	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra	ha	2,9	
RCO46	Átépitett vagy korszerszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	km	3	
RCO58	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra	km	5,8	
RCR64	A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói	fő/év	NR	Tervezés alatt
TPO08	A rehabilitált talaj összterjedése	ha	NR	
TPO10	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	db	NR	
TPO11	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	m ²	NR	Tervezés alatt
TPO35	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	m	NR	Tervezés alatt
RCR35	Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság	fő	10 000	
RCO65	Az új vagy korszerűsített szociális lakások kapacitása	fő	NR	
TPR09	A projekt keretében integrált területre költözők száma	fő	NR	
RCO19	Jobb energiahatékonyágú középületek	m ²	3 300	
RCR26	Éves primerenergia-fogyasztás	MWh/év	NR	Tervezés alatt
RCR29	Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátás	CO ₂ t/év	389	
RCO22	Megújuló energiát előállító addicionális termelőkapacitás (ebből: villamos energia, hőenergia)	MW	NR	
RCR31	Összes előállított megújuló energia (ebből: villamos energia, hőenergia)	MWh/év	NR	
TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdőik száma	db	NR	
TPO13	Hátrányos helyzetűeket célzó programok száma	db	NR	Tervezés alatt
TPO14	Egyéb, nem közösségi célú programok száma	db	NR	Tervezés alatt
TPO25	Fejlesztéssel érintett akcióterület száma	db	4	
TPR05	A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	NR	Tervezés alatt
TPR10	Azon települések száma, ahol javult a foglalkoztatáshoz, oktatáshoz, egészségügyhöz, szociális és/vagy lakhatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés	db	NR	

A mutató kódja	A mutató neve	Mértékegysége	Összesített értéke	Megjegyzés
TPR15	Program eredményként integrált területre költözők száma	fő	NR	
TPO26	Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	NR	
TPO27	Újonnan létrehozott, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	NR	
TPO28	Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	375	
TPO29	Újonnan létrehozott, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	NR	
RCR70	Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói	fő	NR	
TPR11	Újonnan létrehozott bölcsődei ellátással rendelkező települések száma (ahol 2020.12.31-én nem működött bölcsődei szolgáltatás)	db	NR	
TPR12	Fejlesztett óvodai ellátással rendelkező települések száma	db	1	
RCO67	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása	db	14	
TPO30	Korszerűsített köznevelési intézmények száma	db	3	
TPO31	Korszerűsített kollégiumok száma	db	NR	
RCR71	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények éves felhasználói	fő	NR	Tervezés alatt
TPO01	Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgáltatók (benne: házi orvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma	db	NR	
RCR73	Az új vagy korszerűsített egészségügyi ellátó létesítmények éves felhasználói	fő	NR	
TPO02	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások száma	db	NR	
TPR13	Fejlesztett egészségügyi szolgáltatásokkal rendelkező települések száma	db	NR	
TPR14	Újonnan létrehozott vagy férőhelybővítéssel érintett szociális alapszolgáltatásokkal és gyermekjóléti alapellátásokkal rendelkező települések száma	db	NR	
RCO04	Nem pénzügyi támogatásban részesített vállalkozások	db	NR	
RCO07	Támogatásban részesülő önkormányzati tulajdonú vállalkozások száma	db	NR	Tervezés alatt
TPO32	Közétképzési fejlesztések száma	db	NR	
RCO77	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma	db	3	
TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	NR	

A táblázatban NR kóddal a „nem releváns” tételek kerültek rögzítésre. Ezen mutatókhoz kapcsolódóan a következők miatt nem történt vállalás:

- A TVP-ben is rögzített projekttervek, a rendelkezésre álló forráskeret igénybevételével a vizsgált pénzügyi ciklusban megvalósítható fejlesztési elképzelések nem érintik azon konstrukciókat, melyek esetében a vonatkozó indikátorokra vállalást kell tenni.
- A mutatók tartalmának részletezése a releváns Felhívások részeként jelenik meg, önálló definíciós adatlapok nem állnak rendelkezésre. A Felhívások egy része még nem elérhető végleges formában, így szakmai feltételeik, előírásaik sem ismertek.
- A fejlesztési elképzelések aktuális előkészítettségi szintjéből adódóan számszerűsíthető műszaki vállalás felelős módon nem minden esetben tehető, illetve jelen előkészítettségi szint mellett nem határozható meg.

6. Mellékletek

6.1. Vármegyei önkormányzat bevonása

Csongrád-Csanád Vármegye Önkormányzata észrevételei, véleménye az FVS és TVP vonatkozásában.

6.2. Kiválasztási kritériumok, döntéshozatal

Makó Város Önkormányzata TOP_Plusz-3.2.1-23 konstrukciószerű felhívást szeretné kinyitni az alábbiak szerint:

6.2.1. Támogatást igénylők köre/

A pályázatok a város közigazgatási területén élő célcsoportok számára megvalósított fejlesztésekhez vehető igénybe.

Jelen felhívás keretében a támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában is van lehetőség.

Az alábbi tartalmakra szeretnénk kiírni pályázatokat

- a. Az Értékelői feladatokat Makó Város Önkormányzatának Polgármesteri hivatala Projekt csoportjának a munkatársai végzik. A projektek Irányító Hatóság általi illeszkedési és jogosultsági értékelését követően a város pontozásos értékelés keretében dönt az IH által továbbengedett projektek sorrendjéről. A pontozási szempontrendszer a megjelenő felhívásokban kerül ismertetésre. A város három fős szakértői csapatot állít fel a beérkezett civil projektek értékelésére. Minden projekt esetében érvényesül a négyszem elve, így két értékelő értékeli a projekteket. A három fő rotálni fog az egyes projektek esetében, így mindhárom embernek ugyanolyan objektíven igazolható készségekkel, kompetenciákkal, tapasztalattal kell rendelkezni, amelyek az alábbiak:
  - legalább 5 éves tapasztalat európai uniós forrásból megvalósított projektek előkészítésében, megvalósításában és/vagy értékelésében

A két értékelő szakértőnek összeférhetlenségi nyilatkozatot kell kitölteniük. Összeférhetlenség áll fenn abban az esetben, ha valamely pályázó szervezet képviselője, vezetőségi tagja az értékelővel a Ptk. szerinti közeli hozzátartozó viszonyban van, továbbá amennyiben az értékelő az adott civil szervezet tagja vagy önkéntese.

- b. Amennyiben a helyi támogatási kérelem **megfelel** a jogosultsági feltételeknek, **megkezdődik a helyi támogatási kérelem tartalmi értékelése**, felhívásban rögzített kiválasztási kritériumok alapján. A jelenlegi tervek szerint az IH-tól beérkező, előzetesen megvizsgálat és továbbengedett projekteket az szakértői csapat az IH-tól történő kézhez vételt követő 14 munkanapon belül leértékeli, és meghozza a pontozás alapján előállított sorrendet, amelyet visszaküld az Irányító Hatóság részére.

- c. Ha a helyi támogatási kérelemben szereplő információ nem egyértelmű, vagy ellentmondást tartalmaz felhívás lehetőséget biztosít tisztázó kérdés alkalmazására, az értékelés során **egy alkalommal írásban tisztázó kérdést tehet fel. A támogatást igénylő számára** a kérdés kézhezvételétől számított legalább 3 legfeljebb 8 munkanap áll rendelkezésre a kérdés megválaszolására. Amennyiben nem érkezett válasz a tisztázó kérdésre, a támogatási kérelmet a rendelkezésre álló információk alapján kell leértékelni. A határidőn túl beérkezett választ figyelmen kívül kell hagyni.

Tartalmi értékelési szempontok

Az előértékelésen megfelelt projekt további szakmai értékelésének szempontrendszerét az alábbi táblázat tartalmazza.

13. táblázat: Értékelési szempontok

Sorszám	Érintett tématerület	Kritérium megnevezése	Tartalmi magyarázat
1.	Helyi humán fejlesztések	<i>A fejlesztés hozzájárul a FVS/TVP céljainak megvalósulásához.</i>	<i>A támogatási kérelem alátámasztja a támogatandó tevékenységek és a FVS/TVP célja(i) közötti összefüggést, mely alapján megállapítható, hogy a tevékenységek a FVS/TVP vonatkozó céljának megvalósulását szolgálják. Pontozás kialakítása szükséges.</i>
2.	Helyi humán fejlesztések	<i>Makó közigazgatási területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező szervezet</i>	<i>Makó közigazgatási területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező szervezet. Pontozás kialakítása szükséges.</i>
3.	Helyi humán fejlesztések	<i>A fejlesztés a helyi közösség aktív részvételével valósul meg.</i>	<i>A célcsoport/helyi közösség bevonása a fejlesztés tervezésébe és megvalósításába alátámasztott. Pontozás kialakítása szükséges.</i>

Sorszám	Érintett tématerület	Kritérium megnevezése	Tartalmi magyarázat
4.	Helyi humán fejlesztések	<i>A fejlesztés költséghatékony módon valósul meg.</i>	<i>A támogatási kérelemben szereplő költségek meghatározása megfelelő, az aktuális piaci árak figyelembevételével történt, amelyet a támogatást igénylő a kérelemben alátámasztott. Pontozás kialakítása szükséges.</i>
5.	Helyi humán fejlesztések	<i>Környezeti fenntarthatóság.</i>	<i>A környezeti fenntarthatósági szempontok érvényesülnek. Pontozás kialakítása szükséges.</i>
6.	Helyi humán fejlesztések	<i>A fejlesztés előtérbe helyezi az esélyegyenlőséget.</i>	<i>A fejlesztés hozzájárul az esélyegyenlőség megteremtéséhez.</i>
7.	Helyi humán fejlesztések	<i>A fejlesztés szakmai programmal alátámasztott és megfelelő humán erőforrással megalapozott tevékenységeket valósít meg.</i>	<i>A fejlesztés szakmai programja és humán erőforrással való megalapozottsága bemutatásra kerül. Pontozás kialakítása szükséges.</i>
8.	Helyi humán fejlesztések	<i>A projekt megvalósításának ütemezése reális, tartható.</i>	<i>A projekt megvalósításának ütemezése reális, tartható.</i>